

PROFIL SOCIODEMOGRAFIC

municipiul STRĂȘENI

Cuprins

Context demografic general	3
Municipiul Strășeni: structura și dinamica populației	4
Aspecte privind structura socioculturală a populației în municipiul Strășeni.....	7
Mișcarea naturală a populației municipiului Strășeni.....	8
<i>Natalitate</i>	<i>9</i>
<i>Mortalitatea</i>	<i>9</i>
<i>Sporul natural al populației.....</i>	<i>11</i>
Nupțialitatea și structura populației după starea civilă în municipiul Strășeni.....	11
Migrațiune și piața muncii în municipiul Strășeni.....	12
Educația timpurie și învățământul școlar în municipiul Strășeni	13
Structura gospodăriilor și a familiilor	14
Servicii sociale	15
Concluzii și implicații pentru politici publice.....	16
Anexe	18

PROFIL SOCIODEMOGRAFIC – municipiul STRĂȘENI

Municipiul Strășeni este unul dintre localitățile urbane de referință din regiunea Centru a Republicii Moldova, cu o funcție administrativă importantă și o activitate economică diversificată. În contextul actual al schimbărilor demografice semnificative, acest profil demografic este elaborat pentru a susține autoritățile publice locale în procesul de planificare și elaborare a politicilor publice bazate pe evidențe. Datele prezentate provin din surse statistice oficiale și administrative, și sunt interpretate pentru a evidenția tendințele esențiale și implicațiile acestora la nivel local.

Context demografic general

Declinul demografic reprezintă o tendință care schimbă structura pe vârste a populației în Republica Moldova. Conform prognozei oficiale¹, în scenariul mediu, populația țării (fără regiunea din stânga Nistrului și mun. Bender) este estimată să scadă de la 2.423.300 persoane în 2023 la 1.955.600 persoane în anul 2040, ceea ce reprezintă o reducere de peste 19% în mai puțin de două decenii. Acest proces este determinat de sporul natural negativ, emigrarea externă de durată și îmbătrânirea populației. Ponderea persoanelor cu vârsta de 60 de ani și peste va ajunge la aproape o treime din total, ceea ce va avea un impact direct asupra pieței muncii, sustenabilității serviciilor sociale și sistemului de pensii.

La nivel regional, conform prognozei se atestă că **raionul Strășeni** urmează o traiectorie similară: populația cu reședință obișnuită ar putea scădea de la 76.273 persoane (2023) la circa 49768 în 2033, ceea ce înseamnă o pierdere de 19,4% în zece ani. Totodată, segmentul populației vârstnice (63/60+ ani) va crește semnificativ, de la 18,3% în 2023 la aproape 26% în 2033.

Tabelul 1. Numărul proiectat al populației pentru Republica Moldova, Regiunea Centru și raionul Strășeni (scenariul mediu, 2023–2033)

	2023	2028	2033	Scăderea, % 2023–2033
Republica Moldova	2423294	2236942	2071362	-14,5 %
Regiunea CENTRU	674195	602297	540051	-19,9 %
Raionul STRĂȘENI	61754	55303	49768	-19.4%

Sursa: *Populația Republicii Moldova la orizontul anului 2040 / coordonatorul ediției: Olga Gagauz. Chișinău: [S. n.], 2024.*

¹ Populația Republicii Moldova la orizontul anului 2040 / coordonatorul ediției: Olga Gagauz ; autorii: Olga Gagauz, Irina Pahomii, Maxim Slav [et al.] – Chișinău : [S. n.], 2024. <https://social.gov.md/wp-content/uploads/2025/01/Raport-analitic-Populatia-Republicii-Moldova-la-orizontul-anului-2040.pdf>

Municipiul Strășeni: structura și dinamica populației

Populația municipiului Strășeni înregistrează o tendință clară de scădere demografică. Potrivit datelor oficiale BNS, în perioada 2014–2024, populația cu reședință obișnuită a scăzut de la 17.022 locuitori la 14.514, ceea ce reprezintă o diminuare de aproximativ 14,7% în decurs de un deceniu. Scăderea a fost continuă, cu un ritm accentuat după 2020.

Datele RPL 2024 oferă o imagine detaliată asupra structurii pe grupe de vârstă și sexe a mun. Strășeni. Conform recensământului, populația totală recenzată este de 14.497 persoane, ușor sub estimarea BNS (14.514). Diferența de 17 persoane este explicabilă prin metodologia diferită: RPL reflectă persoanele efectiv recenzate, în timp ce BNS include estimări din surse administrative. Distribuția pe sexe indică un ușor dezechilibru: 6.924 bărbați și 7.573 femei, cu un raport de 91 bărbați la 100 femei.

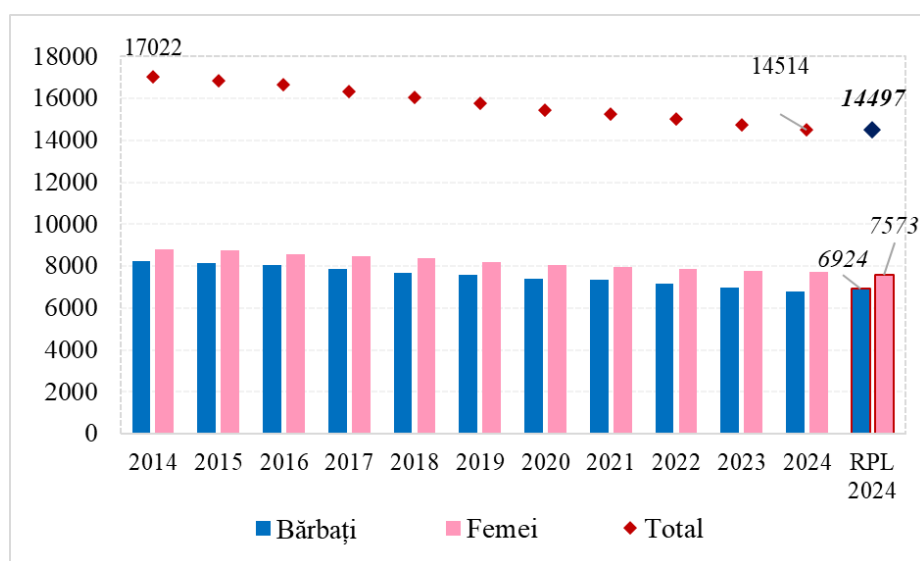

Figura 1. Populația mun. Strășeni la 1 ianuarie, 2014–2024: estimări curente vs. RPL 2024
Sursa: BNS

Piramida vârstelor evidențiază o bază demografică tot mai îngustă (grupa 0–4 ani: doar 887 copii), o pondere ridicată a grupelor de vârstă 35–44 ani, și o creștere constantă a segmentului 60+ ani. Numărul femeilor vârstnice este vizibil mai mare decât al bărbaților, reflectând speranța de viață mai ridicată în rândul femeilor și subliniind nevoia de politici sociale și de sănătate specifice.

Raportată la grupele mari de vârstă se evidențiază o presiune crescândă a îmbătrânirii. Conform datelor BNS pentru 2024: copiii și adolescenții (0–18 ani) reprezintă doar 23,4% (3.490 persoane); populația în vârstă aptă de muncă (19–56/61 ani) a scăzut la 7.643 persoane, adică 52,6%; persoanele de 57/62 ani și peste au ajuns la 3.381 persoane, ceea ce înseamnă 23,3% din populație, în creștere față de 16% în 2014.

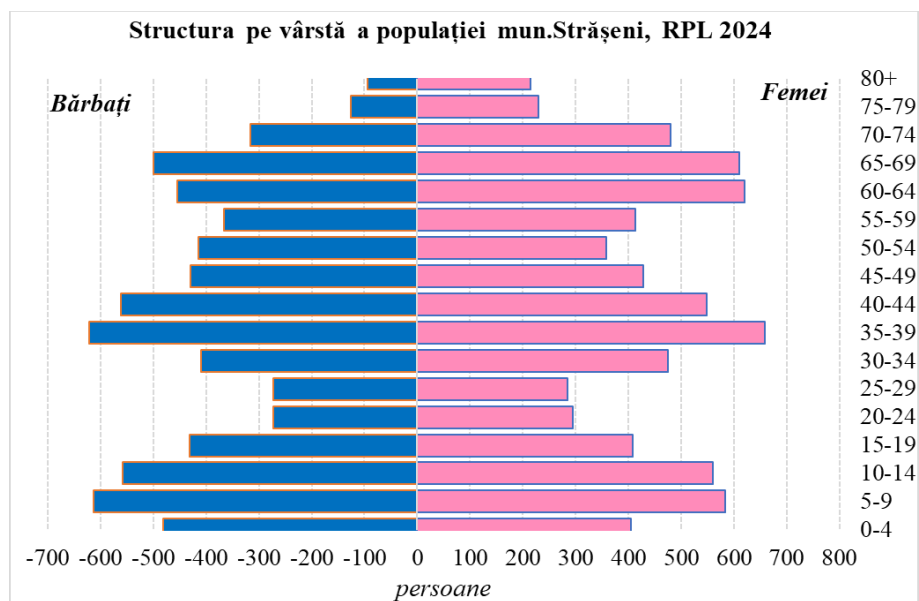

Figura 2. Piramida pe vârste a populației mun. Strășeni, RPL 2024

Sursa: BNS

Scăderea proporției populației adulte în vârstă activă (19–56/61 ani), de la 58,8% în 2014 la 52,6% în 2024, indică o diminuare a resurselor umane locale pentru piața muncii și pentru susținerea sistemelor de protecție socială (Figura 3).

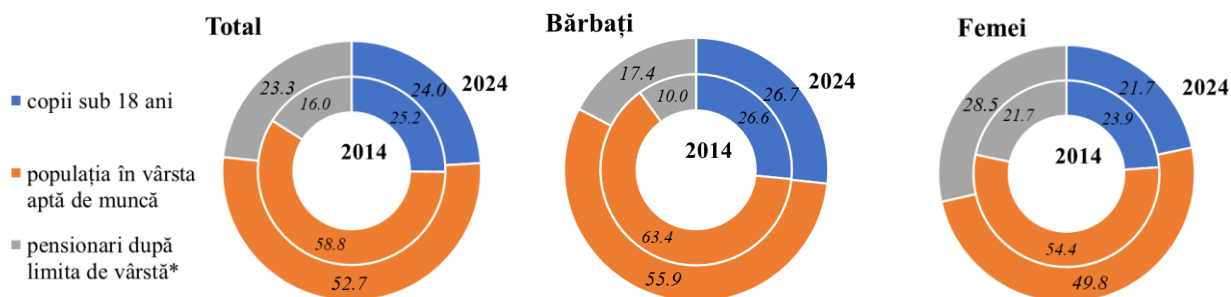

Figura 3. Structura pe categorii de populație, mun. Strășeni, anul 2014 și 2024, %

Notă: în 2014 pentru bărbați populația de 62 ani și peste, iar pentru femei - de 57 ani și peste; în 2024 pentru bărbați populația de 63 ani și peste, iar pentru femei - de 60 ani și peste

Sursa: Banca de date BNS

Cel mai accentuat este procesul de creștere a ponderii populației vârstnice (57/62 ani și peste). În 2014, acest segment cuprindea 2.729 persoane (16% din total), iar în 2024 ajunsese la 3.381 persoane, reprezentând 23,3% din populație. Ponderea în creștere a vârstnicilor este un indicator clar al procesului de îmbătrânire demografică și al necesității de adaptare a serviciilor locale.

Tabelul 2. Evoluția raportului de dependență demografică în mun. Strășeni, estimări curente, anii 2014 și 2024

Indicator	2014	2024
Raport total de dependență, %	70,1	89,9

Raportul de dependență al tinerilor (0–18 ani), %	42,8	45,7
Raportul de dependență al vârstnicilor (57/62+ ani), %	27,3	44,2

Sursa: calculat în baza datelor BNS

Datele evidențiază o deteriorare clară a echilibrului demografic în municipiul Strășeni: în 2014 la 100 persoane de vârstă aptă de muncă reveneau circa 70 persoane dependente, iar în 2024 – aproape 90. Creșterea raportului total de dependență este explicată în principal de majorarea accentuată a dependenței demografice a vârstnicilor, pe fondul îmbătrânirii populației, dar și de menținerea la un nivel relativ ridicat a dependenței tinerilor. În termeni funcționali, această evoluție indică o capacitate mai redusă a populației active de a susține, prin contribuție economică și socială, nevoile grupurilor dependente. Pentru municipiu, tendința semnalează necesitatea corelării mai atente a planificării serviciilor sociale, medicale și educaționale cu schimbările structurii pe vârste a populației.

În cadrul discuțiilor cu autoritățile publice locale a fost evidențiată relevanța unei distincții analitice între *populația cu reședință obișnuită*, utilizată drept bază a prezentului profil, și *populația prezentă funcțional în municipiu pe parcursul zilei*. În literatura de specialitate², această din urmă dimensiune este asociată noțiunii de *populație de zi* și reflectă prezența persoanelor care se află în localitate pentru muncă, studii, accesarea serviciilor sau alte activități cotidiene, indiferent de locul lor de reședință³. Pentru municipiul Strășeni, o asemenea perspectivă *este importantă în special în contextul mobilității zilnice în raport cu municipiul Chișinău și al funcțiilor urbane exercitate de localitate*. Totuși, în absența unor date locale sistematice privind navetismul, fluxurile populației școlare și utilizarea serviciilor de către nerezidenți, această componentă nu poate fi estimată riguros în etapa actuală și este reținută, deocamdată, ca o dimensiune complementară de interpretare a funcționalității demografice a municipiului.

² Eurostat. Methodology – Population and demography. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/population-demography/demography-population-stock-balance/methodology>; Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova. (2025). Populație și demografie: metadata. Biroul Național de Statistică https://statistica.gov.md/files/files/Metadata/Populatia.pdf?utm_source=chatgpt.com

³ În practica statistică și urbană, termenul de referință pentru baza demografică a analizelor este **populația cu reședință obișnuită** (usual resident population), definită ca populația care își petrece în mod normal perioada zilnică de odihnă într-un anumit teritoriu. Pentru surprinderea prezenței funcționale a persoanelor într-o localitate pe parcursul zilei se utilizează mai adecvat noțiunile de **populație de zi** (*daytime population*) sau populație ajustată la *navetism* (*commuter-adjusted population*), iar în unele sisteme statistice și noțiunea de **populație de lucru** (*workday population*). Aceste concepte nu sunt complet echivalente, dar au în comun faptul că încearcă să aproximeze populația efectiv prezentă într-un teritoriu în intervalele obișnuite de activitate, dincolo de populația rezidentă.

Aspecte privind structura socioculturală a populației în municipiul Strășeni

Structura populației pe etnii

Datele recensămintelor din 2004 și 2024, arată că structura etnică a municipiului Strășeni este dominată de populația care s-a declarat *moldoveană* și *română*. În anul 2004, moldovenii reprezentau 85,1% din populația recenzată, iar românii 6,2%. În anul 2024, ponderea persoanelor care s-au declarat moldoveni constituie 82,4%, iar a celor care s-au declarat români 14%. Celelalte grupuri etnice dețin ponderi reduse în structura populației municipiului. În anul 2024, ucrainenii reprezentau 1,2%, rușii – 1,6%, bulgarii – 0,2%, găgăuzii – 0,1%, iar romii – 0,1% din populația recenzată. Comparativ cu anul 2004, se observă o reducere a ponderii ucrainenilor și rușilor, în timp ce celelalte etnii își păstrează o prezență numerică modestă.

Tabelul 3. Structura pe etnii a populației în mun. Strășeni

	RP 2004		RPL 2024	
	persoane	%	persoane	%
Total	19090	100	14497	100
Moldoveni	16237	85,1	11944	82,4
Români	1179	6,2	2036	14,0
Ucrainenii	501	2,6	179	1,2
Ruși	973	5,1	235	1,6
Găgăuzi	34	0,2	11	0,1
Bulgari	57	0,3	26	0,2
Romi	14	0,1	15	0,1
Alte etnii	95	0,5	24	0,2
Nedeclarat / nu au declarat etnia	–	–	27	0,2

Notă: Comparația este realizată între RP 2004 și RPL 2024, pe baza populației recenzate. Datele RPL 2014 nu au fost incluse în analiza comparativă, deoarece distribuția pe etnii aferentă acestui recensământ prezintă neconcordanțe care reclamă prudență metodologică.

Sursa: calculat în baza recensămintelor populației 2004; 2024. BNS.

Se constată că, structura etnică a municipiului Strășeni rămâne relativ omogenă, cu predominanța clară a populației majoritare și cu o prezență redusă a minorităților etnice. Totodată, schimbările observate între 2004 și 2024 trebuie interpretate nu doar în contextul declinului demografic general al localității, ci și prin prisma particularităților de autoidentificare etnică în cadrul recensămintelor.

Structura populației după nivelul de studii

Structura populației municipiului Strășeni după nivelul de studii evidențiază câteva tendințe clare, chiar dacă datele din RPL 2014 și RPL 2024 nu sunt pe deplin comparabile, din cauza diferenței de populație de referință: 15 ani și peste în 2014, respectiv 10 ani și peste în 2024. Ponderea populației cu studii superioare s-a menținut practic la același nivel, în jur de o cincime din total (21,0% în 2014 și 21,1% în 2024), ceea ce indică o prezență relativ stabilă a capitalului educațional înalt. În schimb, s-a majorat semnificativ ponderea populației cu studii profesionale

secundare, de la 9,6% la 19,0%, iar ponderea populației cu nivel mediu de specialitate s-a redus de la 21,4% la 13,4%, ceea ce sugerează și efectul reclasificării unor niveluri educaționale între cele două recensăminte. Totodată, nivelurile gimnazial și liceal rămân importante în structura educațională a populației, iar creșterea ponderii categoriei „primar/fără studii” până la 11,8% în 2024 trebuie interpretată cu prudență, întrucât include și populația de 10–14 ani, precum și subcategoriile „educație preșcolară” și „fără școală absolvită”.

Tabelul 4. Structura după nivel de studii a populației în mun. Strășeni

	RPL 2014		RPL 2024	
	populația de 15 ani și peste		populația de 10 ani și peste	
	Persoane	%	persoane	%
Total	14938	100	12413	100
Universitar (superior)	3143	21,0	2618	21,1
<i>dintre care:</i>				
<i>Doctorat, postdoctorat</i>	24		16	
<i>Masterat, inclusiv ciclul II</i>	329		391	
<i>Superior inclusiv ciclul I / licență</i>	2790		2211	
Mediu de specialitate	3204	21,4	1658	13,4
Secundar profesional	1435	9,6	2364	19,0
Mediu de cultură generală/liceal	2552	17,1	1782	14,4
Mediu incomplet/gimnazial	3645	24,4	2528	20,4
Primar/fără studii	959	6,4	1463	11,8
<i>dintre care:</i>				
<i>primar</i>			1157	
<i>educație preșcolară</i>			260	
<i>fără școală absolvită</i>			46	

Notă: Datele nu sunt integral comparabile direct, deoarece la RPL 2014 baza de referință este populația de 15 ani și peste, iar la RPL 2024 este populația de 10 ani și peste. În plus, clasificarea nivelurilor de studii a fost detaliată diferit între cele două recensăminte.

Sursa: elaborat în baza datelor RPL 2014 și RPL 2024 pentru mun. Strășeni.

Privite în ansamblu, datele relevă o structură educațională relativ diversificată, cu o componentă importantă de populație cu studii superioare și profesional-tehnice, relevantă pentru profilul urban și funcțiile economice ale municipiului Strășeni.

Mișcarea naturală a populației municipiului Strășeni

Mișcarea naturală a populației oferă una dintre cele mai clare expresii ale schimbărilor demografice prin care trece municipiul Strășeni. În contextul reducerii populației, al îmbătrânirii structurale și al restrângerii contingentelor de vârstă tânără, dinamica nașterilor și a deceselor confirmă consolidarea unui model demografic caracterizat prin fertilitate scăzută și spor natural negativ. Această evoluție are implicații directe asupra reînnoirii generațiilor, asupra dimensiunii

viitoare a populației școlare și, pe termen mai lung, asupra resurselor de muncă și a cererii pentru servicii sociale și medicale.

Natalitate

Datele privind evoluția natalității în municipiul Strășeni indică un declin constant al numărului de nașteri în ultimul deceniu. Conform datelor furnizate de BNS, după 2014, când s-au înregistrat 262 născuți vii, trendul descendent s-a accentuat, iar în anul 2024 s-au înregistrat doar 110 nașteri, ceea ce înseamnă o reducere cu aproape 58% față de anul 2014. În același interval, rata natalității a scăzut de la 15,4‰ la 7,6‰, confirmând reducerea intensității fenomenului și nu doar a bazei de populație. Dinamica anuală arată că după 2016 natalitatea a intrat pe o traiectorie descendentă aproape continuă, cu o ușoară revenire temporară în 2021, insuficientă însă pentru a modifica tendința generală.

Tabelul 5. Evoluția numărului de născuți vii în mun. Strășeni, pe sexe, 2013-2024

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total născuți vii	262	254	261	220	202	174	145	166	141	142	110
Rata natalității, (‰)	15.4	15.1	15.7	13.5	12.6	11.0	9.4	10.9	9.4	9.6	7.6

Sursa: BNS

Această evoluție reflectă atât diminuarea efectivelor populației de vârstă reproductivă, cât și schimbări de comportament familial și reproductiv, specifice contextului actual: amânarea căsătoriei și a nașterilor, insecuritatea economică și migrația populației tinere. În cazul municipiului Strășeni, declinul natalității trebuie interpretat și în raport cu proximitatea față de municipiul Chișinău, care influențează mobilitatea rezidențială și strategiile familiale ale populației tinere.

Mortalitatea

Dinamica mortalității în perioada 2014–2024 indică o tendință ușor crescătoare, cu fluctuații notabile în contextul pandemiei și al procesului de îmbătrânire demografică. Rata mortalității în oraș a variat de la un minim de 9,1‰ în anul 2016 (152 decese la o populație de 16.646 persoane) până la un maxim de 13,0‰ în anul 2020 (201 decese la 15.447 locuitori). În 2024, rata mortalității era de 11,6‰, corespunzând unui număr total de 169 decese la o populație de 14.514 locuitori.

Aceste variații indică o creștere lentă, dar constantă a mortalității raportate la populație, în special în a doua jumătate a deceniului. Valorile înalte înregistrate în 2020 corespunde anului pandemic, dar este urmat de o rată relativ ridicată și în anii ulterioari, ceea ce poate sugera și efectele persistente ale înrăutățirii stării de sănătate în rândul populației vârstnice.

Tabelul 6. Evoluția numărului de decese în mun. Strășeni, total și pe sexe, 2013-2024

	Număr decese			Rata mortalității, (%)		
	Total	Bărbați	Femei	Total	Bărbați	Femei
2014	179	96	83	10.5	11.6	9.5
2015	167	96	71	9.9	11.8	8.1
2016	152	88	64	9.1	10.9	7.5
2017	156	76	80	9.6	9.7	9.4
2018	182	100	82	11.3	13.0	9.8
2019	190	105	85	12.0	13.8	10.4
2020	201	123	78	13.0	16.6	9.7
2021	191	96	95	12.5	13.1	11.9
2022	176	93	83	11.7	13.0	10.6
2023	172	101	71	11.6	14.4	9.1
2024	169	93	76	11.6	13.7	9.8

Sursa: BNS

Analiza pe sexe confirmă o supramortalitate masculină constantă, cu rate mai ridicate ale mortalității în rândul bărbaților pe întreaga perioadă analizată. Totodată, structura de vârstă a deceselor arată o deplasare clară către grupele vârstnice: în 2014, persoanele de 65 ani și peste reprezentau aproximativ 48,6% din totalul deceselor, iar în 2024 ponderea acestora a ajuns la circa 69,8%. Această schimbare indică nu doar îmbătrânirea populației, ci și creșterea ponderii deceselor asociate vârstelor avansate, cu efecte directe asupra nevoii de servicii medicale, de îngrijire de lungă durată și de asistență socială comunitară.

Tabelul 7. Numărul de decedați, pe grupe majore de vârstă și sexe, mun. Strășeni, persoane

		2014	2023	2024
Total	Total	179	172	169
	0-14 ani	3	1	2
	15-64 ani	89	61	49
	65 ani și peste	87	110	118
Bărbați	Total	96	101	93
	0-14 ani	2	1	-
	15-64 ani	56	44	30
	65 ani și peste	38	56	63
Femei	Total	83	71	76
	0-14 ani	1	-	2
	15-64 ani	33	17	19
	65 ani și peste	49	54	55

Sursa: BNS

În lipsa unor date directe despre speranța de viață la nivel local, structura mortalității rămâne unul dintre indicatorii cei mai relevanți pentru evaluarea presiunii exercitate asupra infrastructurii sanitare și sociale locale.

Sporul natural al populației

Declinul evident al ratei natalității, concomitent cu o creștere lentă, dar constantă a mortalității în mun. Strășeni, a condus la un spor natural negativ începând cu anul 2019. În termeni absoluți, sporul natural a trecut de la +83 persoane în 2014 la -59 persoane în 2024, iar rata sporului natural s-a redus de la +4,9‰ la -4,1‰. Aceasta înseamnă că municipiul pierde anual populație prin diferența dintre nașteri și decese, chiar înainte de a lua în calcul efectele migrației.

Tabelul 8. Indicatorii sporului natural în mun. Strășeni, 2014-2024

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spor natural, (nașteri– decese), persoane	83	87	109	64	20	-16	-56	-25	-35	-30	-59
Rata sporului natural (calculat la 1000 persoane, ‰)	4.9	5.2	6.6	3.9	1.2	-1.0	-3.6	-1.6	-2.3	-2.0	-4.1

Sursa: calculat în baza datelor BNS

Tendința este una structurală, nu accidentală, și reflectă un proces demografic de declin natural consolidat, asociat cu o fertilitate scăzută și o îmbătrânire vizibilă a populației. Acest fenomen are implicații directe asupra sustenabilității sistemelor sociale, educaționale și economice locale.

Nupțialitatea și structura populației după starea civilă în municipiul Strășeni

Potrivit datelor recensămintelor 2004-2014-2024, în structura populației după starea civilă predomină persoanele căsătorite, care reprezentau circa 57% în 2024. În același timp, ponderea persoanelor necăsătorite în Strășeni s-a redus constant, de la 28,6% în 2004 la 24,2% în 2014 și 22,0% în 2024, ceea ce sugerează restrângerea relativă a acestui grup în structura populației adulte. Ponderea văduvilor a rămas relativ stabilă, oscilând între 9,1% și 10,5%, iar cea mai importantă modificare structurală se observă în cazul persoanelor divorțate, a căror pondere a crescut de la circa 7% înregistrate în 2004 și 2014 la 12% în 2024. Per ansamblu, aceste date indică *menținerea modelului familial dominat de populația căsătorită*, dar și o creștere vizibilă a ponderii persoanelor divorțate în structura populației adulte, pe fundalul reducerii numerice a populației de 15 ani și peste.

Tabelul 9. Structura după starea civilă a populației din mun. Strășeni

Stare civilă	RP 2004		RPL 2014		RPL 2024	
	persoane	%	persoane	%	persoane	%
Necăsătorit/ă	4354	28.6	3616	24.2	2482	22.0
Căsătorit/ă	8434	55.4	8755	58.6	6416	56.8
Văduv/ă	1385	9.1	1565	10.5	1041	9.2

Divorțat/ă	1054	6.9	1002	6.7	1354	12.0
Total populația de 15 ani și peste	15232	100	14938	100	11293	100

Sursa: BNS, datele Recensămintelor 2004; 2014; 2024

Evoluția nupțialității în municipiul Strășeni indică o tendință generală de diminuare în perioada 2014–2024. Numărul anual al căsătoriilor s-a redus de la 259 în 2014 la 178 în 2024, cu fluctuații moderate pe parcursul intervalului analizat. Rata brută a nupțialității a scăzut de la 15,2% în 2014 la 12,3% în 2024, după ce a atins cel mai redus nivel în 2020 – 10,3%, an marcat de restricțiile pandemice. Ulterior, indicatorul a cunoscut o revenire temporară în 2021–2022, până la 13,8% și respectiv 14,6%, după care a reintrat pe o traiectorie descendentă.

Tabelul 10. Numărul de căsătorii și rata de nupțialitate a populației din mun. Strășeni, 2014-2024

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Căsătorii, persoane	259	244	215	221	212	214	159	211	219	193	178
Rata de nupțialitate, ‰	15,2	14,5	12,9	13,5	13,2	13,6	10,3	13,8	14,6	13,1	12,3

Sursa: în baza datelor BNS

Notă: rata brută a nupțialității a fost calculată ca raport între numărul căsătoriilor și populația totală a localității, la 1000 locuitori.

Constatăm că, dinamica nupțialității reflectă atât reducerea populației municipiului, cât și diminuarea numărului de căsătorii înregistrate, ceea ce confirmă tendința de restrângere a formării familiilor prin căsătorie oficială în municipiul Strășeni.

Migrațiune și piața muncii în municipiul Strășeni

Migrația rămâne un factor-cheie care modelează structura demografică și perspectivele socioeconomice ale municipiului. Totuși, datele disponibile privind migrația în municipiul Strășeni trebuie interpretate cu prudență metodologică, întrucât provin din surse administrative și nu surprind exhaustiv mobilitatea populației. Potrivit informațiilor furnizate de IMSP Centrul de Sănătate Strășeni, în anul 2023 au fost înregistrate 2295 persoane plecate/emigrante din localitate. Această cifră reflectă însă numărul persoanelor evidențiate în sistemul administrativ respectiv și nu poate fi considerată o măsură completă a emigrării din municipiu, în lipsa unor date dezagregate după vârstă, sex, durată și tip al migrației. Totodată, la nivelul raionului Strășeni, datele oficiale ale BNS indică pentru anul 2023 un total de 3392 emigranți și 2859 imigranți, cu un sold migrator negativ de -533 persoane, ceea ce confirmă persistența unui proces de pierdere prin migrație în teritoriu. În contextul municipiului Strășeni, acest fenomen trebuie analizat în legătură cu

reducerea populației în vârstă aptă de muncă, scăderea natalității și mobilitatea cotidiană în raport cu municipiul Chișinău.

Datele privind *piața muncii* au, de asemenea, un caracter administrativ parțial. Conform informațiilor raportate de ANOFM pentru anul 2023/2024, în municipiul Strășeni figurează 407 persoane ocupate, 250 șomeri și 1211 persoane inactive. Aceste valori descriu populația aflată în evidențele administrative ale instituției și nu acoperă integral populația economic activă a municipiului. Raportate la populația în vârstă aptă de muncă estimată de BNS pentru anul 2024 (7643 persoane), aceste date sugerează existența unei diferențe considerabile între populația activă potențială și cea reflectată în sistemele administrative. O astfel de discrepanță poate fi asociată cu ocuparea informală, munca în afara localității, migrația externă sau lipsa înregistrării în evidențele ANOFM. Astfel, acești indicatorii disponibili sunt utili doar pentru conturarea unor tendințe și nu trebuie interpretați ca reflectare exhaustivă a ocupării și inactivității economice la nivelul municipiului Strășeni.

Educația timpurie și învățământul școlar în municipiul Strășeni

Potrivit surselor administrative ale municipiului Strășeni, în 2024 sistemul educațional preșcolar din oraș funcționa prin 6 instituții (în 2024), care ofereau 1145 locuri, din care 1014 ocupate⁴, ceea ce înseamnă un grad de utilizare de circa 89%. În dinamică, datele BNS pentru ultimii zece, arată o scădere constantă a numărului de copii în grădinițe, în paralel cu declinul natalității (*Anexe: Tabelul 5*). Această scădere afectează toate grupele de vârstă, dar mai ales categoria 6–7 ani, ceea ce prefigurează presiuni asupra ciclului primar. Capacitatea este solicitată, în special pentru creșe (grupele sub 3 ani), unde cererea depășește numărul de locuri oficiale disponibile (183 locuri vs. 391 copii înscriși în 2024).

La nivelul învățământului general (*Anexe: Tabelul 6*), orașul are 5 instituții școlare cu o capacitate de 3185 locuri⁵, dintre care 3049 sunt ocupate, rezultând un grad de utilizare de 96%. Structura efectivului școlar în anul 2024 evidențiază 1138 elevi în ciclul primar, 1392 în gimnazial și 519 în liceal. Aceste date sugerează o funcționare relativ stabilă a rețelei școlare, fără semne de supraaglomerare, dar într-un context demografic care reclamă monitorizarea atentă a evoluției viitoare a contingentelor școlare.

Un aspect relevant pentru sistemul educațional local îl constituie creșterea numărului de copii cu cerințe educaționale speciale și a celor cu dizabilități. În anul 2024, în instituțiile școlare erau înregistrați 64 copii cu cerințe educaționale speciale și 29 copii cu dizabilități, iar în grădinițe – 10 și, respectiv, 2. Aceste date evidențiază necesitatea consolidării componentelor de educație incluzivă, inclusiv prin dezvoltarea serviciilor de suport, adaptarea mediului educațional și formarea continuă a cadrelor didactice.

⁴ Datele oficiale BNS, indică pentru anul 2024 - 5 instituții preșcolare cu 1095 locuri și 970 copii înscriși în educația timpurie.

⁵ Datele oficiale BNS, indică 4211 locuri pentru elevi în 2024/2025

Oferta educațională include și Școala de Arte „Eugen Doga”, care în anul de studii 2024-2025 găzduia 597 de elevi (341 fete și 256 băieți), elevi proveniți atât din municipiul Strășeni cât și din localitățile învecinate. Totodată, Colegiul de Inginerie face parte din rețeaua locală de învățământ profesional tehnic, contribuind la formarea specialiștilor în domenii ingineresti pentru piața muncii regională

Se constată că sistemul educațional din municipiul Strășeni funcționează în prezent în parametri relativ stabili, însă perspectivele sale trebuie analizate în legătură directă cu tendințele demografice ale localității. Reducerea efectivelor de copii în educația timpurie, în special în grupele de vârstă apropiate intrării în școală, sugerează o posibilă diminuare treptată a cererii educaționale în anii următori. În același timp, sursele locale indică faptul că în instituțiile preșcolare și școlare din municipiul Strășeni sunt înscriși, cumulativ, 3511 copii, iar la această cifră se adaugă aproximativ 200 copii de vârstă preșcolară care nu frecventează nicio instituție, rezultând un total estimat de 3711 copii. Totodată, autoritățile locale semnalează o tendință de creștere a numărului de copii din Strășeni care frecventează instituții educaționale în municipiul Chișinău, pe fondul mobilității cotidiene a părinților. Totuși, în lipsa unor date statistice sistematice, amploarea exactă a fenomenului nu poate fi estimată în această etapă.

Structura gospodăriilor și a familiilor

În lipsa datelor actualizate din RPL 2024 privind structura gospodăriilor și a familiilor, prezentul compartiment nu permite descrierea structurii curente a acestora în municipiul Strășeni, ci valorifică ultima imagine statistică disponibilă din RPL 2014, completată cu date administrative locale pentru anii 2023/2024. Prin urmare, datele ce urmează trebuie interpretate ca repere structurale utile pentru analiza social-demografică a localității, nu ca reflectare integrală a situației prezente.

Potrivit RPL 2014, în municipiul Strășeni erau înregistrate 5210 familii, dintre care predominau cuplurile cu copii (55,3%), urmate de cuplurile fără copii (22,7%), mamele cu copii (19,0%) și tații cu copii (3,0%). La nivelul gospodăriilor casnice, erau înregistrate 5839 gospodării, dintre care circa 41% sunt cu copii. În cadrul gospodăriilor cu copii predominau cele cu un copil (circa 67%), urmate de gospodăriile cu doi copii (36,2%) și de cele cu trei copii și peste (9,2%). Aceste date conturează o structură rezidențială în care gospodăriile fără copii și cele cu un număr redus de copii dețin ponderi importante.

Tabelul 11. Structura gospodăriilor și familiilor în mun. Strășeni la RPL 2014

Tipul nucleelor familiale	Număr	Pondere (%)
Total familii	5210	100
Cupluri fără copii	1182	22,7
Cupluri cu copii	2883	55,3
Mame cu copii	989	19,0
Tați cu copii	156	3,0
Numărul de gospodării casnice		

	Număr	Pondere (%)
Total gospodării	5839	100
Gospodării fără copii	3436	
Gospodării cu copii	2403	
<i>dintre care cu</i>		
<i>1 copil</i>	1309	66,7%
<i>2 copii</i>	873	36,2%
<i>3 copii și peste</i>	221	9,2%

Sursa: BNS; RPL 2014 - populația recenzată

Notă: informațiile dezagregate din RPL 2024 privind structura gospodăriilor și a familiilor nu au fost disponibile la momentul analizei.

Servicii sociale

Datele administrative disponibile pentru anul 2023/2024 indică existența unui segment important de populație aflat în situații de vulnerabilitate socială în municipiul Strășeni. În evidențele locale sunt înregistrate 1700 familii vulnerabile și 230 familii beneficiare de ajutor social. În ansamblu, acești indicatori sugerează o presiune socială semnificativă, care impune menținerea și dezvoltarea unor răspunsuri instituționale adaptate la nevoile grupurilor vulnerabile⁶.

Tabelul 12. Indicatori administrativi selectați privind vulnerabilitatea socială și unele categorii de gospodării din mun. Strășeni, 2023/2024

Indicator	Anul de referință 2023/2024 (ultimul an disponibil)
Număr familii cu copii și un singur părinte (monoparentale)	257 (DGE Strășeni)
Număr familii cu 3 copii și mai mulți (familii numeroase)	193 (DGE Strășeni)
Număr familii vulnerabile	1700 (DG AS Strășeni)
Număr familii care au beneficiar de ajutor social	230 (DG AS Strășeni)
Bătrâni singuratici (care locuiesc singuri în gospodărie) (65+)	60 (DG AS Strășeni) 354 (BNS, RPL 2014)

Sursa: Fișa de date prezentată de APL

Notă: Indicatori administrativi selectați pentru 2023/2024; aceștia nu descriu structura completă actuală a gospodăriilor și familiilor și nu sunt integral comparabili cu datele recensământului.

Un alt grup relevant pentru sistemul local de servicii sociale îl constituie persoanele cu dizabilități. Potrivit informațiilor furnizate de autoritățile locale, în municipiu sunt înregistrate 212 persoane cu dizabilități, dintre care 187 adulți și 25 copii. Deși nu sunt disponibile date detaliate privind gradul de dizabilitate, aceste informații indică necesitatea consolidării măsurilor de accesibilitate, a serviciilor de reabilitare și a mecanismelor de incluziune socială și educațională.

⁶ Unele categorii de gospodării menționate în cadrul consultărilor cu APL, inclusiv gospodării monoparentale alcătuite din mamă cu copii, tată cu copii sau cupluri fără copii, nu au fost analizate distinct în profil din cauza indisponibilității datelor actualizate și/sau a lipsei unei evidențe administrative locale sistematice pentru aceste categorii.

În mod particular, prezența copiilor cu dizabilități implică și nevoia unei mai bune articulări între serviciile sociale, educaționale și medicale.

O categorie distinctă o reprezintă gospodăriile în care se îngrijesc persoane vârstnice. Datele privind numărul acestor gospodării lipsesc la nivel local, dar pot fi obținute centralizat din cererile pentru compensațiile la gaz și energie electrică, unde solicitanții indică numărul membrilor și prezența unui pensionar în gospodărie. Totodată, APL Strășeni raportează existența a 60 de persoane în vârstă (65+) care trăiesc singure, înregistrate în evidențele serviciilor sociale. Pentru această categorie vulnerabilă funcționează Serviciul de îngrijire socială la domiciliu, gestionat de DGAS Strășeni, și sprijinit de AO "AE Neoumanist", care completează oferta cu servicii sociale directe. De menționat că, AO „AE Neoumanist” - organizație-model la nivel național - utilizează clădiri ale APL și oferă trei tipuri de servicii sociale pentru vârstnici: serviciul social de zi, serviciul de plasament și serviciul de îngrijire la domiciliu. Organizația deservește anual peste 300 de beneficiari, contribuind semnificativ la incluziunea socială a persoanelor în vârstă.

Datele disponibile arată că infrastructura locală de servicii sociale trebuie analizată în strânsă legătură cu structura gospodăriilor și a familiilor, cu procesul de îmbătrânire demografică și cu persistența vulnerabilităților economice. Pentru municipiul Strășeni, consolidarea serviciilor sociale comunitare, îmbunătățirea evidenței administrative a grupurilor vulnerabile și dezvoltarea unor intervenții integrate pentru copii, familii monoparentale, persoane cu dizabilități și persoane în vârstă reprezintă direcții necesare de adaptare la schimbările demografice și sociale deja vizibile.

Concluzii și implicații pentru politici publice

Municipiul Strășeni se confruntă cu un proces demografic cumulativ, caracterizat prin scădere numerică a populației, îmbătrânire accelerată și reducerea bazei de populație tânără. Diminuarea populației cu circa 15% în ultimul deceniu, concomitent cu instalarea unui spor natural negativ și reducerea natalității, indică o capacitate redusă de reînnoire demografică.

Structura pe vârste evidențiază o creștere semnificativă a ponderii persoanelor în vârstă și o diminuare a populației în vârstă aptă de muncă, ceea ce conduce la creșterea raportului de dependență și la presiuni asupra sustenabilității economice locale. În paralel, migrația externă și mobilitatea zilnică spre municipiul Chișinău reduc disponibilitatea forței de muncă la nivel local și afectează stabilitatea populației rezidente.

În domeniul educației, declinul natalității se reflectă deja în reducerea contingentelor de copii din educația timpurie, în timp ce rețeaua școlară funcționează încă la capacitate relativ stabilă, dar cu perspective de ajustare pe termen mediu. Totodată, creșterea numărului de copii cu cerințe educaționale speciale și mobilitatea elevilor către Chișinău indică necesitatea adaptării serviciilor educaționale la noi tipare de cerere.

Structura socială evidențiază un nivel ridicat al vulnerabilității: un număr important de familii vulnerabile, gospodării monoparentale și persoane cu dizabilități, precum și o creștere a nevoii de îngrijire pentru persoanele în vârstă. În același timp, datele administrative disponibile sunt fragmentare și nu reflectă integral populația efectiv prezentă în municipiu, aspect semnalat și

de autoritățile locale prin necesitatea unei abordări bazate pe „populația reală” (rezidență funcțional).

Se conturează următoarele direcții de acțiune pentru politicile publice locale:

- **Instituirea unui mecanism local de cross-matching al datelor administrative**, prin corelarea informațiilor disponibile în registrele ASP, ANOFM, serviciile fiscale, ale operatorilor de utilități, instituțiilor educaționale și rețelei medicilor de familie, în vederea estimării populației efectiv rezidente în municipiu. O asemenea abordare ar permite o fundamentare mai realistă a planificării bugetare, infrastructurale și sociale și ar putea poziționa municipiul Strășeni drept localitate-pilot în aplicarea unei abordări de tip „*Smart Demography*”, bazate pe utilizarea integrată a datelor administrative pentru politici publice locale.
- **Adaptarea serviciilor pentru îmbătrânirea populației**, prin extinderea serviciilor comunitare pentru persoanele în vârstă, în special îngrijirea la domiciliu și serviciile de zi, concomitent cu dezvoltarea mecanismelor de identificare a gospodăriilor care îngrijesc persoane dependente. Consolidarea parteneriatelor cu furnizori existenți de servicii sociale (ex. ONG-uri locale) pentru creșterea capacității de intervenție.
- **Ajustarea treptată a rețelei educaționale** în funcție de evoluția contingentelor de copii, cu accent pe: dezvoltarea serviciilor pentru copii mici (creșe), unde cererea este ridicată; consolidarea educației incluzive; monitorizarea fenomenului de mobilitate educațională către Chișinău și integrarea acestuia în planificare.
- **Susținerea populației active și a tinerilor**, inclusiv prin: dezvoltarea parteneriate cu mediul economic local; programe de orientare profesională și antreprenariat; valorificarea infrastructurii educaționale existente (inclusiv învățământ profesional tehnic) pentru corelarea cu piața muncii.
- **Îmbunătățirea evidenței și intervenției la nivel de gospodărie**, cu focalizare pe: familii monoparentale și numeroase; gospodării cu persoane în vârstă; persoane cu dizabilități. Aceasta permite o alocare mai eficientă a resurselor și intervenții țintite.
- **Integrarea dimensiunii demografice în planificarea locală**: includerea indicatorilor demografici în toate documentele strategice locale (dezvoltare economică, urbanism, servicii sociale), astfel încât investițiile și infrastructura să fie corelate cu evoluțiile reale ale populației (scădere, îmbătrânire, mobilitate).
- **Valorificarea relației funcționale cu municipiul Chișinău** prin dezvoltarea unor politici locale care să țină cont de mobilitatea zilnică a populației (navetism pentru muncă și educație), inclusiv prin adaptarea serviciilor locale și a infrastructurii la rolul de localitate periurbană.

Tabelul 1. Populația municipiului Strășeni pe grupe de vârstă și sexe, în baza RPL 2024

Vârsta, ani	MUN.STRĂȘENI		
	Total	Bărbați	Femei
0-4	887	482	405
5-9	1197	613	584
10-14	1120	559	561
15-19	839	431	408
20-24	567	273	294
25-29	557	272	285
30-34	884	409	475
35-39	1280	621	659
40-44	1110	562	548
45-49	857	429	428
50-54	773	414	359
55-59	780	367	413
60-64	1075	455	620
65-69	1110	500	610
70-74	797	317	480
75-79	356	126	230
80+	308	94	214
Total	14497	6924	7573

Tabelul 2

Numărul populației cu reședință obișnuită, pe sexe și grupe majore de vârstă, la nivel de mun. Strășeni, la începutul anului (*persoane*)

	Total				Bărbați				Femei			
	Total	0-18 ani	19-56/61 ani	57/62 ani și peste	Total	0-18 ani	19-61 ani	62 ani și peste	Total	0-18 ani	19-56 ani	57 ani și peste
2014	17022	4287	10006	2729	8246	2190	5231	825	8776	2097	4775	1904
2015	16866	4261	9774	2831	8136	2146	5119	871	8730	2115	4655	1960
2016	16646	4198	9476	2972	8062	2137	4993	932	8584	2061	4483	2040
2017	16317	4172	9009	3136	7843	2124	4719	1000	8474	2048	4290	2136
2018	16056	4142	8636	3278	7663	2102	4493	1068	8393	2040	4143	2210
2019	15772	4029	8601	3142	7591	2058	4523	1010	8181	1971	4078	2132

2020	15447	3873	8335	3239	7409	1971	4397	1041	8038	1902	3938	2198
2021	15278	3769	8303	3206	7325	1939	4310	1076	7953	1830	3993	2130
2022	15007	3683	8015	3309	7165	1910	4129	1126	7842	1773	3886	2183
2023	14765	3600	7870	3295	6991	1869	3966	1156	7774	1731	3904	2139
2024	14514	3490	7643	3381	6792	1812	3800	1180	7722	1678	3843	2201

Tabelul 3. Evoluția numărului de născuți-vii, mun. STRĂȘENI

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total	210	262	254	261	220	202	174	145	166	141	142	110
Masculin	110	118	148	131	113	107	82	87	96	81	73	66
Feminin	100	144	106	130	107	95	92	58	70	60	69	44

Tabelul 4. Evoluția numărului de decese, total și pe sexe , mun. STRĂȘENI

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total	184	179	167	152	156	182	190	201	191	176	172	169
Masculin	95	96	96	88	76	100	105	123	96	93	101	93
Feminin	89	83	71	64	80	82	85	78	95	83	71	76

**Tabelul 5. Institutii de educatie timpurie pe Indicatori, și Ani
Mun. STRĂȘENI**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Numarul de institutii	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5/6
Numarul de locuri pentru copii	1115	1115	1115	1115	1115	1115	1115	1115	1115	1095 / 1145
Numarul de copii - total	1105	1116	1134	1103	1080	1068	1031	995	986	970 /1014
Numarul de copii de 0-3 ani	360	384	390	365	347	355	359	361	375	391
Numarul de copii de 4-5 ani	441	520	499	499	503	464	439	414	405	379
Numarul de copii de 6-7 ani	304	212	245	239	230	249	233	220	206	200
Numarul de copii cu cerinte educationale speciale	-	2	11	4	5	7	8	7	8	10
Numarul de copii cu dizabilitati	-	-	-	4	3	3	5	8	5	2

Numarul de copii in grupe cu destinatie speciala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Numarul de pedagogi/cadre didactice - total	85	93	93	98	90	92	84	86	89	85
Numarul de directori	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Numarul de educatori	71	77	77	82	77	73	72	71	72	71
Alti pedagogi	9	11	11	11	8	14	7	10	12	9

Tabelul 6. Institutii si elevi in învățământul primar si secundar general pe Indicatori, și Ani
Mun. STRĂȘENI

	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Numarul de institutii	6	4	4	5	5	5	5	5	6	5
Suprafata totala a incaperilor scolare (metri patrati)	41758	33176	33176	33548	33548	33548	33548	33548	33548	34356
Numarul de clase (inclusiv cabinetele de studii si laboratoare)	175	160	160	162	165	165	165	165	165	165
Suprafata claselor (inclusiv a cabinetelor si laboratoarelor) (metri patrati)	7972	6784	6784	8425	8773	8773	8773	8773	8773	8941
Numarul de locuri pentru elevi	4491	3811	3811	3875	3875	3875	3875	3891	3891	3185
Numarul elevilor - total	2716	2688	2693	2742	2900	2961	2980	2956	3006	3050
Numarul elevilor - clasele 1-4	1035	1087	1056	1094	1087	1097	1150	1122	1112	1142
Numarul elevilor - clasele 5-9	1282	1213	1230	1265	1255	1297	1293	1305	1348	1389
Numarul elevilor - clasele 10-11	267	271	278	271	324	376	362	366	351	392
Numarul elevilor - clasele 12	132	117	129	112	234	191	175	163	195	341
Numarul elevilor din clasele 1 care au fost incadrati in programe de educatie prescolara	261	274	261	285	276	268	299	264	257	178
Numarul de elevi cu cerinte educationale speciale	49	38	47	49	39	43	48	55	68	259
Numarul de elevi cu dizabilitati	11	16	20	24	22	15	16	30	42	64
Numarul de elevi in scoli pentru copii cu deficiente in dezvoltarea intelectuala sau fizica	33	-	-	-	-	-	-	-	-	29
Numarul total de absolventi, la inceputul anului de studii	360	383	346	339	428	456	366	420	413	-
Numarul de absolventi ai gimnaziilor	215	256	229	211	227	221	228	250	250	445
Numarul de absolventi ai liceelor	145	127	117	128	201	235	138	170	163	239

Fișa cu indicatori prezentată de APL Strășeni

Indicator	Anul de referință 2023/2024 (ultimul an disponibil)
Număr gospodării	5839 (2014 BNS)
Număr familii cu copii /Gospodării cu copii 0-17 ani	2403 (BNS recensământul 2014)
Număr familii cu copii și un singur părinte (monoparentale)	257 (DGE Strășeni)
Număr familii cu 3 copii și mai mulți (familii numeroase)	193 (DGE Strășeni)
Număr familii vulnerabile	1700 (DG AS Strășeni)
Număr familii care au beneficiar de ajutor social	230 (DG AS Strășeni)
Bătrâni singuratici (care locuiesc singuri în gospodărie) (65+)	60 (DG AS Strășeni) 354 (BNS recensământul 2014)
Servicii existente în localitate pentru vârstnici	1. Serviciul Îngrijire socială la domiciliu (DG AS Strășeni) 2. NEOMANIST
Număr instituții preșcolare	6 (DGE Strășeni)
Număr locuri în instituțiile preșcolare	1145 (DGE Strășeni)
Număr locuri în instituțiile preșcolare până la 2 ani	66(DGE Strășeni)
Număr locuri în instituțiile preșcolare până la 3 ani	183(DGE Strășeni)
Număr copii în instituțiile preșcolare	1014(DGE Strășeni)
Număr copii care frecventează instituțiile preșcolare până la 2 ani	70(DGE Strășeni)
Număr copii care frecventează instituțiile preșcolare până la 3 ani	176(DGE Strășeni)
Copii care nu frecventează școala	1(DGE Strășeni)
Număr locuri în instituții școlare:	3185(DGE Strășeni)
	ciclul primar 1200(DGE Strășeni)
	gimnazial 1450(DGE Strășeni)
	liceal 535(DGE Strășeni)
Număr copii care frecventează școala:	3049(DGE Strășeni)
	ciclul primar 1138(DGE Strășeni)
	gimnazial 1392(DGE Strășeni)
	liceal 519(DGE Strășeni)
Numărul persoanelor ocupate în câmpul muncii	407 (ANOFM)
Numărul persoanelor inactive	1211 (ANOFM)
Număr șomeri	250 (ANOFM)
Număr imigranți	90 (ANOFM)
Număr emigranți	2295 (IMSP Centrul de Sănătate Strășeni)
Număr locuri în instituții medicale	162 (IMSP Spitalul Raional Strășeni)
Număr persoane divorțate	110 (ASP)

